

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОРГАН НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА
ЗА РЕЛИГИОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

† СТАРОЗАГОРСКИ МИТРОПОЛИТ ПАНКРАТИИ

ВСЕОТДАЙНО ПЪРВОСВЕТИТЕЛСКО СЛУЖЕНИЕ ЦЪРКВИ И ОТЕЧЕСТВУ НА ПОЛЪЗУ

Ваше Светейштво,
Зедотими Светейши Владико,
Ваши Високопросвещенства и Превосвещенства,
Уважаеми г. заместник-министри,
Драги отци, братя и сестри:

Във време, когато златна есен е обгърнала планини и полята, Ваше Светейштво, заобиколен с искрена братска обич и висока почит от Високопросвещените членове на Св. Синод, от усърдни Ваши съработници и христопоинтни духовни чедра, прекривачите прага на честните двора на родната Троянска св. обител, да да бъде модливо отбелязан рожденият Ви ден в юбилеен откъслек от Вашия земен drum, от Вашия живот.

Богу да бъде слава днес и во всеки!
След отслужената съборна св. Литургия и отпразнените сърдечни благодарствени молитви към Всеподателя Бога за всичките Ви благодани към Ваше Светейштво — Първосветителю на родната ни св. Църква, към Българската православна църква и обична Родина, акт за богопоздравител и свято родолюбие би било, ако насочим взора към далечното минало и към щастливото ни настояще в пределите на родната ни земя.

Проветна хоризонтът на ново историческо битие на българския род, когато Бог промислително изпрати Свои избраници, които просветиха чрез славянските писмена с възражданата евангелска светлина неговия исторически път, та да му бъде ти крепост през дългата вековен низ на възходи и особено в тежки руски калпани.

Св. прп. Борис — Микхала Покрстител намери благодат пред Господа и, озарен от Христовата светлина, поведе своя народ чрез благодисте и святост, чрез добротелност и нравствено издъване към нови честици будини. Негаснени светла покрита роден небосклон като величествено съзвездие, което имаше своето озаряване, действена сила и вечен завет към българския народ. В църквите до днес чрез икономски подвизи и молитвени бдени израснаха светите Солунски братя — светите Кирила и Меодий, чиито писмена станяха източник на животворни духовни сили. Постепенно небето на българската святост дасия с връх блясък, а пусетската в езмиска тма земя се разпича като пролетен крин. Църковно-родолюбивите старания дадоха богати плодове и заслужено Българската православна църква биде въздигната и украсена с лаврови венци на патриаршеското достойнство, провната от светите сестри Поместни православни църкви. В старославянски Велики Преслав аумнаха зарите на една велика школа на христинска просвета и култура. И в буюн разлик на духовно-културните си сили народът ни застана на най-високото стълбао след просветените страни. И тъй, чрез силата на въртата в молитвени и културно-творчески бдени Солунските братя и техните богоозарени ученици, начевяйки от България, дадоха на славянските народи сръжливост на христинското просвещение и културно творчество, духовно-нравствени идеали и подтик за бясспирно развитие; една нова писменост и книжинна обогати съкровищницата на световната култура.

България — кинтата Божия градина — бе озарена от сияйни блясък и на великия Охридски светиле — св. Климент Охридски Чудотворец — най-виден книжовник, писател, учител, епископ и проповедник на роден език през IX—X век, основоположник на славската просвета и книжовни по нашите земи. «Велик отец и светилник на България», «Участник в книжовното дело на славянските първотворци», предала на нас българите всичко, което е жизнено необходимо за Църквата и Родната ни.

Обогатена с духовно благоплодие, сръжвала от животворното слънце на истината, огласена от радостния роман на благодатните потоци на Божия сила, в Търновска България Българската

православна църква продължи своя благодатен живот с нов блясък и величие. В днорите на Търновското Отечество при светия и велик български патриарх Евтимий Търновски ти се издигна до нова възжелена висота и се покри с ново духовно обилие и красота.

Докоха вековете на тежка осанотурска робия. Похитена от агарински поробител, в несрета и безотрава в духовна и културна безпросветност и в тежка робия, когато агариници отдалеке мъжка рожба от галовни майчини скути, когато жестокият поробител румеше и палеше материалини и книжовни ценности, народът ни окован в тежките анадокси мюсюлмански вериги не погина. В църквни бедни и манастири старославни с жертвено родолюбие от чернооризи — скитни монаси и пастри шароци се поддържаше неугасим пламъкът на националния свет и крепката надежда за освобождение. Припадна буюн огън в тия свещени огнища и след дълги страдания, борби, жертви, заточения трудове и бдени Българската православна църква извоюва своята независимост, а скоро след това възкръсна за нов живот и българската държава чрез себжехвъртата на великите синове на Матушка Русия и на българските родолюбци — на жертвените опълченци.

Наследници на толкова голямо народно достояние. Българската православна църква през 1953 г. с благоизположението на народното правителство и благожелателна обичност от ново извънря днешната си патриаршеска слава. След петвековна оточна на небоскона на българското небе блесна голяма съставяна. Древно-патриаршеското достойнство достояние украси църковните народностните двори и ти, Църква! ни, е отново и благодатните достъпи на своето славно минало. Третият християно-народен събор избра Пресветителя, свърза ирехската нишка на две славни епохи и очерта новия светля drum на родната ни Патриаршия. Възглавена от достойните предстоители блаженопочившия Български патриарх Кирила и от Ваше възлюбено Светейштво, низнехравствувания Български Патриарх Максим, светата ни Патриаршия тръгна и върви уверено по новия път и за кратко време отблесна успеси както във вътрешното си устрейство, така и в междучерковен живот. Вярна на своя евангелски дълг и патриотични традиции, водена от своите предстоители, благодатна правоправяща йерархия и богопослушен клир, Българската православна църква не се е делала и не ще се дели от народа и Родната ни. Тя, Майката Църква, е даша, дава и ще дава в нашето ново общество значими църковно-обществени иници и народностните трудове за асестранно профитивание на миламата Татковина за устрейване на ирехностното народностно единство, знаячи, че в единството е склата; за устрейване на мира и справедливост в света, за дружба, приятелство и възход на всички народи.

Волел от Ваше Светейштво и Високопросвещените синодални архереи, църковният ни кораб безбедно плава в лазура на църковно-родолюбиво служение, озаряван от неугасими светла Българския светл Писменски и сино-афронидски светл. Светата ни Българска православна църква с и ще остане завинаги вярна на заветите на свети патриарх Евтимий за православане и благочестие; за духовен възход и любов към народ и Отечество; на завета «Дето е народът, там и ние!»; на завета на чувствуйана преди два дни в днореза на Видинската епархийска църква себжехвъртен сии на Църква и Отечество — велик възрожденец, патриот, страдалец — блаженочивания езарх Антим I, Ваше Светейштво. Вие днес извърхите 73 години и близо две десетилетия служение на славянски исторически български патриаршески престола, Годиניתе Ви, мистото, от което Вие обирате змниналото време, е висок предал във Вашия живот. Височина Ви дава не само брой на годиניתе, но и ирехият път, по който възхожда родната ни света Патриаршия, за кормича на която Бог благопримислително Ви избра още от ранно детство, когато за ръка Ви волеше благодистеята Ви майка баба Искра: «Бог да я проси!» — към честните двора на родната света Троянска

Слово, провиснесено в Троянска манастир след св. Литургия и благодарствени молебни на 29 октомври т. г.

обита. Нама съзнание, че топлата християнска атмосфера на семейното огнище и родолюбивият дух, който като ярък синиен е озарявал обикновения, Ви отведоха в средата и висината беговския школа на родната Църква, за да се утвърди любовта Ви към великия Пастиреначалник Господ Исус Христос и Неговата светлост и да се подготвите за отворено служение църковно и обществолюбиво. Вие обикнахте Божия дом и свещената родна Българска земя и при всяко послушание, което Ви бе възлагано, се показате усърдни в своя дълг и към високото служение, което светата ни Църква върши за благото на своето благочестие настоя и скъпа Татковина. Затуй по предложение на синодалните архиепископи Вие възлязахте все понижаво и по-нагоре по йерархическата стълбца — Йеромонах, архимандрит, епископ, митрополит, а в свое време чрез гласа на хляра и народа и висока оесика на обществено жребит падна върху Вас да възлагате одоелвия патриаршески престол.

Искрен ревнител за светото Православие, Вие поддържате най-сърдечни отношения със светите Поместни сестри православни църкви и в братска слота „запагате за единството на духа чрез връзките на мира“ (Еф. 4:3). Само преди няколко дни с обич и топлата прихте и братски обрижките Блаженейния Александрийски и на цяла Африка Патриарх Партегий III, приружен от високорепрезентателна делегация.

Християнството е служение на любовта. И вие усърдно изпълнявате Христовия завет: „Да бъдат всички едно!“ (Йоан 17:21). Тази обич към близки и далечни Ви дава сила дълбочино да видите мир и благолюбиви отношения към човеште, както е писано: „Колко прекрасни са нозете на благочестника, колко възвестява мир, който възвестява доброто“ (Рим, 10:15). Служението Ви е посветено Църква и Отечество на ползу. Това би могъл да установи всеки, който неперуболено четя издълбана досега три тома проповеди, изказвания, доклади и други под наслов „На Господната нива“. Стараете се да подготвите добри клирици и служители на светата Църква, колко честно и ревностно, с неподкупна съвест да се трудат, както на Господната нива, така и на народната нива в обновеното ни Отечество, залагайки „а възпитават народа на към ценностите на евангелската правда, морала и духовна извисеност и към ценностите на социалната спра-

веданост. С чест и уважение към Вас дие, Вашите събрати — върховното ръководство на Българската православна църква, със страх Божий и всяко усърдие заедно вършим Господното дело, както неважно се поддържавали при лични разговори и синодални заседания, със съзнание че „нико кой снаи е нещо, нито кой-то ползана, а всичко е Бог, Който прави да расте“ (1 Кор. 3:7).

Застанала благоговейно в Божия дом на преледа на юбилейната годишнина, горено молим Подателя на живота, Който шедро дарява години живото и възлага всекому според делата му, да Ви обдари, Светейни Владико, с още много, много години живот за да посъществите все тъй асетабави на Божия виноград народолюбиво за благото на светата ни Църква и Отечество, на светото Православие, за сбажението на светите Божии Църкви да вляте блага плодове от дълголетните Ви старания на Господната нива; да благославяте напредъка и възхода на нашата Родина Народна република България, дълбоките и преобразувания във всички сфери на живота — материална, духовна, културна, правствена; да сеете семната на мира и благочестие в доброплодната нива на света.

Честит рожден ден, Светейни Владико!
Честит и благословен юбилей!
Ваше Светейшество,
По случай Вашия юбилей — 75 години и за църковни и народности заслуги Св. Синод взе решение да бъде награден за втори път с най-високия орден на Българската православна църква — „Св. цар Борис“ — първа степен.
Ние, Вашите събрати, членове на Св. Синод, сътрудниците Ви — Провесечните епископи, клир и богомолен народ, всесърдечно Ви честим с най-чиста братска обич заслужената висока награда. Вестуваме Ви пожелаваме, под благославяната Божия десница, шестувайки по светия исторически друм да извършавате истинско служение, но който са минали Вашите безсметни предшественици, украсили със слава историческия престол на Българските патриарси; друм, по който са минали велики църковно-народни синове, да безсметно все нови доприносите изяви в усърдно църковно-родолюбиво служение.

На многа и благая лета, Светейни Владико!

ДО НЕГОВО СВЕТЕЙШЕСТВО МАКСИМ ПАТРИАРХ БЪЛГАРСКИ СОФИЯ

Вестушено приветствувам Ваше възлюбено в Господа Светейшество и Ви поздравявам по случай Вашата 75-та годишнина. Възвисяси молитви към Всевъшний Бог да Ви праща добро здравие, много блага и дълго години живото за полза на повереното по Божия промисъл на Вашите духовни грижи християнското пство.

По случай Вашия юбилейен празник в знак на искрено уважение и любов към Ваше Светейшество и Българската православна църква изпращам Ви в дар металъчка обковка за свети престол, изработена в стопанските предприятия на Московската патриаршия.

С братска в Христа любов.

† ПИМЕН
ПАТРИАРХ МОСКОВСКИ И ВСЯ ЕРЪВ

26 октомври 1989 г.

ДО НЕГОВО СВЕТЕЙШЕСТВО МОСКОВСКИ И НА ЦЯЛА РУСИЯ ПАТРИАРХ ПИМЕН МОСКВА

Ваше Светейшество,
Зелолюбиво Светейши Владико,

С голяма радост прочетохме заедно с Високопроещените членове на Светия Синод телеграмата на Ваше възлюбено в Господа Светейшество, с която с най-сърдечни братски чувства и добри пожелания ми честитите седмдесет и петия юбилейен рожден ден и в израз на уважение и любов към Българската православна църква и трогателно братско внимание и любов към мен като неин по Божия милост предстоител изпращате за светиия престол на катедралния ни митрополитски храм „Света великомъченица Неделя“ драгоценна художествено изработена металъчка обковка.

Всесърдечно Ви изразяваме искрена братска благодарност и молитвено Ви пожелаваме Господната благославяна десница да Ви укрепва в усърдно църковно-народно служение за благото на Руската православна църква и светото Православие.

С неизменна в Христа братска обич.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СВ. СИНОД
† МАКСИМ
ПАТРИАРХ БЪЛГАРСКИ

ДО НЕГОВО СВЕТЕЙШЕСТВО МАКСИМ ПАТРИАРХ БЪЛГАРСКИ СОФИЯ

Ваше Светейшество, възлюбено Брате в Христа,
С братска обич молим Ваше Светейшество да приеме по случай годишнината од рождения Ви ден нашите сърдечни пожелания за здраве, настане и дълъг живот.

Всемогащият Господ да Ви обнесе със Своите милости, като Ви дари дълго и плодотворно архимандритство за доброто на светата Българска православна църква и на повереното Ви пство.

Прегръщаме Ви братски в Христа.

† ТЕОКТИСТ
ПАТРИАРХ НА РУМЪНСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА

25 октомври 1989 г.

ДО НЕГОВО СВЕТЕЙШЕСТВО БЪЛГАРСКИ ПАТРИАРХ МАКСИМ СОФИЯ

Ваше Светейшество,

По случай 75-ия Ви рожден ден Ви изпращам най-сърдечни поздравя и Ви желая в отлично здраве нови успехи във Вашата по-нататъшна дейност за благото на нашия народ и за мира в света.

За много години!

† ПЕТЪР МЛАДЕНОВ
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ

29 октомври 1989 г.

ДО НЕГОВО СВЕТЕЙШЕСТВО БЪЛГАРСКИ ПАТРИАРХ МАКСИМ СОФИЯ

Ваше Светейшество,

Вашият 75-и рожден ден е шастлив повод да Ви поздравя най-сърдечно од Комитета по въпросите на Българската православна църква и на религиозните култове и от мое име и да Ви пожелава в отлично здраве и бодрост и занаяред с Вашата религиозно-патриотична дейност да допринесете за единението на нашия народ, аа неговото благоденствие, за гъркствено на мира.

† ЛЮБОМИР ПОПОВ
заместник-министър, председател на Комитета по въпросите на Българската православна църква и на религиозните култове

С колоснопреколене изразвам синовна благодарност на Бога. Който с благод, по библейския израз — „ме е спасял, откаж съществувам до днес“ (Бит. 48:15) за всички Му благодарения знайни и незнайни от мен, за различните изпитания, от които ме е избавял.

С дълбока признателност се моля на Бога да упокои душите в селенията на праведните на благочестивите ми родители, които в топли грижи с пример са ме възпитавали във вяра, честност, трудолюбие, родолюбие. Дълбоко чужда доброжелателите отношени, усърдните старания и багт принос в живота ми на духовните и мирските ми наставници. Създа са ми създанието и пошлата на Високоспросените събрата архиепископи, Провесещите спискови, всичките ми сътрудници и молитвите на благочестивите пасоми. Благодареностно Господне и милостта Му да бъдат върху тях и добрите им дела.

Взрастта ми е вече почетна, но живея с мисълта на Псалмопевец, че „не в дълголетността е честната старост и не е брия на годините тя се измерва“ (Прем. Сол. 4:8) и че по думите на свети апостол Павел „тук намаме постоянен град, но бласция гръсми“ (Евр. 13:14). Затова ми се старая през дните или годините, които още Бог ми е отредил с Неговата вселила помощ да изпълнявам заповедите Му, като Го моля със словата на Пророка: „Не ми дай да се откажа от Твоите заповеди“ (Пс. 118:10), което по думите на епископа Теофила е същото като „не ме извади от Твоята благодарение и от Твоята благодатна помощ“. Ще се старая във високото си звание, на което по Божие благословение епископатът, клирът и вярващите са ме издигнали, заедно с моите събрата и спосеници да служа всепредано на светата Църква, която по посланието на свети апостол Павел към Тимотея е „Стълб и крепина на истината“ (1 Тим. 3:15); да води напастов по света на спасението, да изпълнява патристични дела и служба на Родната, да благослети мир между народите; да работя за опазване на природната среда — важен проблем на съвременността.

С упование на Бога, със съдействието на събрата и сътрудниците, с вдъхновението в молитвите на напастов аз ще се старая да изпълня с добра съвест свещеници си дълг до края на земния си път.

„Благодатна на Господа Исуса Христа да бъде с вас и любовта ми с всички ви в Христа Исуса. Амин“.

„Благодаря сърдечно на Вс. Синод на светата Българска православна църква за високата награда орден „Свети цар Борис“, първа степен. Тяя награда аз приемням като израз на братска любов и сътрудничество в изпълнението на своя дълг като Върховно управление на Българската православна църква.“

„Уважаем г. Любомир Попов, зам. министър на външните работи, председател на Комитета по въпросите на Българската православна църква и на религиозните култове.

Благодаря усърдно на Държавния съвет на НР България за любезното внимание и топлото писмо с благодарения, което ми отпрати по случай мой 75-и рожден ден.

Благодаря много на г. министъра на външните работи и на Вас като председател на Комитета по въпросите на Българската православна църква и на религиозните култове.

Свети апостол Павел съветва: „Помнете вашите наставници, които са ви проповядвали словото Божие, и като имате пред очи съвърша на техния живот, подражайте на врата им“ (Евр. 13:7). Да подражаване на врата и на делата, които се раждат от врата. Свети апостол Иаков говори: „Врата, ако няма дела, сама по себе си е мъртва“ (Иак. 2:17). Свещените български църковни летопис се украсява с имената на големи соми Български църковни светици, християнски добродетели и родолюбие, с които е възпитавал през вековете целия български народ. Ние сме длъжни и по мярката на силите си се ставаме да подражаваме на нашите видни църковни предци. Затова Българската православна църква продължава своята дунеснаслетна и родолюбива издревна традиция, и на новото време тя се откъсва, като изпълнява своя митровтерен дълг според думите на Господа Исуса Христа: „Блажен митровтерен, защото те ще се нарекат синове Божии“ (Мат. 5:9). Така ние ще продължим както нашите предшественици да служим на светата Църква, за благо на Родната, за нащето на народа, за мира в света. За много години!“

Протодяконите владислаха многолетността за Негово Свещенство Българския Патриарх Максим, за Вс. Синод, за българския народ и правителствуванията си, за Високоспросените игумен и братята на светата обител, за всички черкуващи се и молещи се в този посветен Богу ден, огрят от духовна светлина и божествена мъдрост.

„Благодаря на всички, които са ме посъли с внимание и в молитва. Божие благодарение да бъде върху всички вас!“ — с благодарно сърце каза Негово Свещенство.

Настана обявление. Радостна глъчка се понесе в храма. С весели очи и сърдечно настроение черкуващите се чинно пристъпиха да поздравят Негово Свещенство. Изказваха народни бла-

гопожелания и благослови. Беше мила картина. За молитвен спомени от обидейното празненство Негово Свещенство раздаде хубави кръстчета. Патриархеско благословие, много радост и дупевни утеха поклонниците на манастира занесоха в домовете си.

В манастирската трапезна бѣ сложен официален обед. Тържественото чествуване продължава. Вагша се наздравичи Старшият член на Вс. Синод Негово Високоспросенство Неврокопският митрополит Пимен пронаесе първото приветствие:

„Приет е народостен и благочестив обичай при изрядни чествувания и радостни празници и на трапезата при свещдетството на хляба да се казват приветни и благожелания към чествувания — към юбиляра.

Истина е, че ние, Ваше Свещенство и драги сътрапезници, при много случаи в тия празненства се срещаме в извигте: Честит юбилей, Залочно изгряване. Той за себе си и другите за него, Аз ще поговоря за него, Роден да свидетелства истината.

Днес при особен случай — за първи път от седемдесет години в светата Троянска обител — се чествува рождениен ден в соборна света Служба при изпъление на свята Литургия от Вс. Синод в пълен състав при ръководството на Негово Свещенство Българския Патриарх Максим.

Като се оглеждам назад, намирам, че няма изключения от първоител на Хераклит Ефески: „Характерът на човека е неговата съдба“.

Замото моята дружба и служба принадлежи не на спорете, раздорите, а на съгласието, съгворността, лоялната отстъпчивост.

Преди много години в частен разговор с Ваше Свещенство ми напомняте следното: „Владим, гледам на кинока в моя икономств. Намирам кинота разкъсана. Иакова ми е — редно е употребявана в молитва от предшествениците“.

Само прези седмица време при разговор на трапезата в Бачковския манастир — за силата на Чудотворната икона и закрилата на Богоматер — Вие бяхте в състояние заедно с други сътрапезници.

Тия три извода — служба в молитва, кинока за молитва и съли при молитва изваат Ваше Свещенство.

— По сърце доблестен, търпелив, строг и добросъвестен духовник.

— По душа праволобиен и благороден.

— По нрав целомъдрен и доброжелателен.

В служението Ви за изва имате реднгатата, богобоязливостта, християнската убеденост, народния патриотизъм, родолюбие и преданост към правата и интересите на църква и народ.

Цалото Ваше служение е изпълнение повелите на дълга, с нежно сърце, което в религиозен екстаз рои съзла и става свободно на добрини за хората в сърце и радост.

Това празненство в молитва, служба и молбен се изпълнява и познатата на всички ни обстановка за добро и духовни радости в родната ни Църква.

Винам чаща за зараве и честито многолетно служение. Ваше Свещенство!“

„Благодаря за ласкавото слово, каза Негово Свещенство, за тая оценка, която се стремя да възлюбвам в живота и служението си и за любовта от Ваша страна и от страна на събрата, с които както до сега, така и в бъдеще проявявам старания в едноименно да ръководим делата на светата Църква, да имаме миролюбиви митровтерни изваи за по-добри успехи.“

В поддръжението на трапезата г. Любомир Попов говори за възстановяване, рождани, чисти да блеснат църкви и манастири във Вилниска епархия, за Лопушанския и Чиропския, които се възстановяват, и за Троянския, който е излядо реставриран във времето на Негово Свещенство Патриарх Максим, възможни дела само при усърдно сътрудничество между държавата и Църква. Израз за високата оценка, която ръководството на България дава на Българската църква, са днешните приветствия и скромни сувенири. „От все сърце желаем на Негово Свещенство все така в същата изпълнена борост да продължи да служи на българския народ, на Българската православна църква още много и много години!“

След многолетството Негово Свещенство благодари много за високото внимание и ценните дарове, които — и вниманието, и даровите — приема като отношение към Българската православна църква и към неиното ръководство.

Високоспросенният игумен архимандрит Гаврил в приветствието си каза: „Изпитвам приятни чувства и сърдечно внимание да Ви поднеса нашите честити и благодарения по случай Богоблагословената 75-та година от рождението Ви... Макар тая и да имаме посветен град, но бласция гръсми (Евр. 13:14), докато сме живи ние все пак търсим място приятно за сърцето и душата. Осмелявам да да кажа, че за Вас, Ваше Свещенство, такъв приятен змеен кът на красотата и благодат е Троянската света обител.“

„Тук са израснали мъже — титани на духа, силни в молитвата и светостта, тебърди като диаманти във вървата, благодатно дарени от Духа със слово и мъдрост и казвали воля в подвига, за да бъдат строители на църковно-народно дело, за духовното и нравствено усъвършенстване на боголюбивите чедра на вселената ни Православна църква.“

„Отук продължават да изтичат струи на любов към род и Родина, за възраждане на нашето общество в духа на богатата и многовековна традиция, за мир и родолюбие, правда и трудолюбие и за всяко материално и духовно благополучие.“

„Благодаря много за ценните дарове и за високата оценка, която Бог да помага да осъществя в живота си“, отваря Негово Светейшество.

Провесенният епископ Натанаил, главен секретар на Св. Синод, прочете поздравителния адрес от името на гражданското ръководство на родното му село:

„От името на ръководството и цялата общественост на родното Ви село Оршан в деня на Вашата юбилейна 70-годишнина най-сърдечно Ви поздравяваме и благопожелаване крепко здраве, многолетно и многоплодно просветителско служение.“

Желаем Ви бодрост и нови сили както до сега, така и за напред в работите за благо на нашия трудолюбив и добродетелен Български народ, за укрепване на мира в света.“

Много поздравителни телеграми и адреси се получиха преди и в деня на юбилейното чествуване — от предстоители на свети Православни църковни, митрополити, епископи, от Световния съвет на църквите, от Християнска митрополитска конференция, от духовници и почитатели от страната и от чужбина.

Негово Светейшество Московският и на цяла Русия Патриарх Пимен ведно със сърдечните братски поздравии поздравя като дар, изработен в утвърдената при Московската патриаршия, извънредно красива металическа обложка за светия престол на столичния катедрален храм „Св. Цецелия“.

И нека всеки, прочел тези редове, с обич в молитва да рече — Божиата милост изобилно да се излива върху Светейшия Български Патриарх Максим! Да бъдат благодетелни усилките му за слава на Бога във висините, за мир на земята и благоволение между хората!

НА МНОГА, БЛАГАЯ И ЩАСТЛИВАЯ ЛЕТА, СВЕТЕЙШИ
ВЛАДИКО!

Протоиерей д-р Васил ВЕЛЯНОВ

† АГАТОНИКИНСКИ ЕПИСКОП НАУМ

СВ. НИКОЛАЙ АРХИЕПИСКОП МИРЛИКИЙСКИ ЧУДОТВОРЕЦ

„Туй да светне пред хората светлината ви, та да видат добрите ви дела и да прославят небесния Ваш Отец“
(Мат. 5:16)

Днес, когато св. Църква чествува наметна на св. Николай трябва да отбележим, че неговата почит е започнала още от дните на земния му живот сред християните от неговото обкръжение и се е разпространила след блажената му кончина из целия християнски свят. Св. Николай станал известен със своята вяра и благотетност, със своята кротост и смирение, със своята необикновена любов към страдащите, със своето състрадателно и милостиво сърце, което живяло било готово да откликне на чуждите мъки и неволи. Този свят мъж с голяма почит е почитан от християните заради неговия добродетелен живот. Душата му била рай от добродетели.

Великят Божи светец Николай винаги се е стремил да уреди животните дела на хората по правия начин: за обесните гражданите от гр. Мира и за влюбените пред императора военачалници и за изпадналия в бедност баща на трите дъщери. Защо? — Защото св. Николай е бил човек справедлив и правдив към всички. Всеки компромис с неправдата ни връща отново към същата, за да я разрешаваме отново.

Да помият туй човечите! Когато договарят за мир, ако допуснат нещеправедливо за някого, те оставят в него семе за бъдещи борби.

Да помият туй съдните! Когато издават несправедливи присъди, те отлагат, но не разрешават въпроса.

Да помият туй духовните пастири с живота и с проповедта, за да не бъдат поосрамени за това.

Защото никога нико не е трайно, ако не е установено справедливо и правдоно.

Ако искаме да направим трябва да вървим право. Има само една непокатлива сила, върху която могат да устоят човешките съюзи, когато задухат ветровете и дойдат бури — това е скълата на правдата.

Свобода не може да съществува без истина, защото казано е: Ще поемте истината и ти ще ви направи свободни. И мир не можем да имаме без правда, защото да онези, които създават мир без правда достигат вечният глас на пророка: Те по-

Маѝтѝмъ,
наѝшеѝмъ отцѝ и владѝцѝ,
свѝтѝшеѝмъ Патѝрѝа̀рѝхѝ во̀лгѝарѝеѝмъ,
многѝа̀мъ лѝтъ!

Сѝ невѝсѝ Твоѝхѝ вѝа̀гѝослѝвѝ,
Бо̀же, Пѐрвоѝеѝа̀рѝа̀,
дарѝва̀вѝ вѝа̀гѝѐ днѝ
свѝтѝшеѝмъ Патѝрѝа̀рѝхѝ!

Во̀ здѝра̀вѝѝ да̀ пра̀вѝтѝ ѝнѝхѝ
цѐрѝкѝвѝнѝмѝ двѝа̀мѝ!
Владѝцѝѝ на̀шеѝмъ по̀клѝнѝѝ
во̀ вѝѝкѝ да̀ бѝдеѝтѝ сѝ̀ на̀мѝ!

Рѝкѝю̀, Бо̀же, ѝсѝнѝ
нѝнѝѝ Пѐрвоѝеѝа̀рѝа̀!
Гѝсѝпѝдѝ, вѝа̀гѝослѝвѝ
свѝтѝшеѝмъ Патѝрѝа̀рѝа̀.

Да̀ вѝдеѝтѝ мѝрѝѝ ѝ, сѝ̀ мѝрѝомѝ ѝнѝхѝ,
всѝгѝдѝ вѝа̀гѝослѝва̀шѐ на̀сѝѝ,
тѐбѝѝ прѝнѝсѝтѝѝ на̀шѝ по̀клѝнѝѝ
на̀ всѝа̀кѝѝ дѝнѝѝ ѝ всѝа̀кѝѝ ча̀сѝѝ!

В. ИВАНОВЪ

върхностно лекуват раните на моите люде. Казват мир, мир, а пък мир няма (Иерем. 6:14).

Трябва да се изправим и да дадем правдини към всичко и всички. Към природата и нейните неизменяеми закони, към истината и нейната божествена яснота, към милостта и нейния постоянен зов, към Бога и Неговата неизменяема воля.

Така е съществувал св. Николай — истинно, правдиво към всичко, към всички — човечно и грижовно.

Такъв е бил той още в своето юношество в Патара, град в малоазиатската област Ликия. По време на разположеността от чичо му Николай — епископът, извършен с пророчески дух се обърнал към народа и, като посочил юношата извикал: „Брате! Аз виждам ново съзнание, което изграва над земята и обещава утеха на съкръпите. Блаженно е стадото, което ще го има за пастир, защото той ще приведе към истината заблудените овци, ще ги пасе на пасището на благочестието и ще бъде помощник на страдащите!“ Целият живот на св. Николай бил изпълнен на тия пророчески думи: той не преставал да помага на страдащите, да заминава невинните, да укрепява слабите със своето на истината и вървата.

При своето постоянно добротворство и благодеяния, при поклонението си на Божи гроб в Йерусалим, при усамотяването си в пустинята, при избора му за епископ по чудесен начин, при участието му в Първия Вселенски събор (325 г. в Никея) той винаги е бил усъвършенстван като правдив застъпник, ходатай и защитник на безпомощните пред Бога.

Наред със своята правдивост св. Николай е бил и голям молитвеник.

Мнозина от нас се молят. Молят се внезапно — в порив на благодарност и покаяние. Молят се методично — сутрин и вечер, преди и след ядене, преди работа и т. н. Молят се продължително — в храма на богослужение, у дома при вечерна тишина или при утринен чай.

Молитвата е висша форма на единение. В нея се съединяват всички възрасти и поколения — хора с различни мисли, положения и състояния. Но за да бъде молитвата ни с качествата на свети Николаевата молитва, за да има от нея резултат г. е. плод, тя трябва да отговаря на следните условия: да бъде съредоточена и тиха, извършена във вътрешната стаячка на чо-

вешното сърце. Да бъде смирен — знаем резултатите от молитвата на митаря и фарисея.

Да бъде уверена — всичко, що поискате в молитва с вяра, ще получите. (Мат. 7:1-2). И оне молитвата трябва да бъде упорита, усърдна, като молитвата на хананейката (Мат. 15:22-28 с.). А знаем що рече неправедният съдия за вдовицата, която го моляше — „понеже тая вдовица ми не дава мира ще я злишя“ (Лука 18:5).

Човекът е немощен. Той сам се опознава най-добре в нещастие. И тогава се превина, защото не винаги отблъсква онова, което той изпитва. (Мат. 26:41).

Чрез молитвата човек влиза в общение с Бога. Сам Господ, за да ни предава от всякакви напасти и премеждия на този свят не ни е указал друго средство освен молитвата. Бъдете будни и се молете, за да не изпаднете в изкушение. (Мат. 26:41).

Чрез искрената, чиста молитва човек разкрива душата си пред Господа и Го мисли да си извади утешение сред постигналите ни скърби. Молитвата е шелебното лекарство на душата против всички скърби, болки и бедствия и единствен ключ, с който се отварят и заключават небесните и земни съкровища.

Спомнете си молитвите на древните библейски патриарси — Авраама, Исаака и Иакова. За молитвите на св. пророк Моисей. За молитвите в тръбен звук на Исуса Навина. О, ако знаехме междията на нрихонските тръби, колко преради мърките из основи да съборим!

А молитвата на св. пророк Илия, която низведе огън от небото!

А молитвите на пророците, апостолите, мъчениците, преподобните и светителите!

Молитвата е огромна сила в духовния свят. Св. Николай се прославя с нея. Той е един от големите мислители на св. Църква. Затова е станал и свия извади утешение сред постигналите ни скърби, попомоник на страдащи и зарикалки на сиринци.

В деня, когато чествуваме св. Николая, Църквата ни предлага като свателско четиво един фрагмент от Нагорната проповед на Исуса Христа според св. евангелист Лука (6:17-23).

Планината, на която Господ Исус е пронаислеш Своята знаменита проповед, сигурно е била по-ниска от оная, от която сатаната му показва земните царства, जो от тая планина Исус е посочил онова безкрайно царство, което няма граници и измерения в човешките сърца химна на възродителното преобрещение.

Проповедта прех ония, които биха дошли да Го чуят и да се излекуват от болезните си започнала се със запознане, а със словото — блажене.

Бог, поради безпределната Си любов, е призовал всички ни към шадие и блаженство. Като имаме любов към Бога и ближните, шадие и дела, ние ще имаме и щастие. С тая сила на св. Николай Църквата го възлиза като образ кротости... смиренен висока, ништога богатая... „понеже животът ми е бил изпълнен с водниот от смирение, шадост, ревност и силни молитвен дух.

Утешение за вечно блажен живот ми е дадено чрез божественото Огньоречение. В Своята проповедническа дейност, Господ Исус Христос ни е открил тайната на безсмъртното на човешката душа и бъдещия живот.

Св. евангелист Лука ни съобщава Христовото учение за блаженствата.

Блажени са бедните духом, казва Господ, защото тяхно е Царството Небесно. Под иши или бедни духом се разбират смирените люде, които съзнават своето недостатъчност пред Бога. Можем да ставем богати духом, ако се духовно обновим, ако ставем истински мислители и чувствители.

На духовно — нишните принадлежи Царството Небесно, с всички негови блага и несекнащото богатство от благодат.

Истински кротките са блажени. Те ще наследят земята и ще имат дял в Царството Божие.

Блажени плачещите, защото те ще се утешат! Трпачит възпява Мирякийския Мушкетероц като „ништога богатая“. Така е — подпомаганото започва с големата безпомощност, при плач, за утеха. Тия две състояния на човешкия дух не идват едно след друго, а заедно — едно с друго.

Блажени са гладните и жадните за правда, защото те ще се наситят.

Първата стъпка към истински живот с стъпката от мнимата ситност към божествен шадост, от спокойнишото към свещеното безпомощно. Ине трябва да творим и вършим правда, и не само да я проповядваме теоретически с изкуствените фрази.

От раздора между това, което е или това, което трябва да бъде се обяснява глътат и жаждата по идеала, по Бога, глътат и жаждата за правда.

Безспорно е, че живогат в Божините ревности е пълен с изидателни примери и прояви на висока хуманност и човеколюбие. Всеки един от тях е развил в голима мирна ниво доброделност, някош ценно човешко качество. И когато речем да почетем паметта на някой от тях, ние се спираме върху тая откриваща се доброделност, разглеждаме я с възхищение и се обясняваме да я подражаваме в нашия живот.

Св. Николай е една ярка звезда на християнския небосклон. Един високопросветен клирик, гърдь в своите реалношни схващания и установки пшо в своя православен християнски мироглед. Той е човекът на вярата, на правствената шадивна. Граничещ по характер и крепък во вярта св. Николай е изнаваля най-пламенното своите възвишени убеждения и е бил истински архипастир и любовособен попечител на човешките души.

Като достигнал дълбока старост, след кратко бжедуване, св. Николай починал тихо и блажено в град Мирта през 342 година.

Превъплонени прех светостта на живота и подизните му, нека се молим за неговото застъпничество за нас, слабите и немощните, прех престояна на вечно Божие пръстение и прех иззора на всяка благодат и милост.

† КРУПИНИШКИ ЕПИСКОП НАТанаИЛ

СВЕТИЛНИК НА РОДНО БЛАГОЧЕСТИЕ

... Радуйся, Рилска пълхавля и българом согражданне... (Слава на „Господи възвзаш“.)

Благочестива традиция съществува сред нашия народ при всеки удобен случай да посещава светите обители, с вяра да се докосва до светините, за да се удостои с Божината благодат, да почуе се благоговейните светите мощи на просияните там светци и на други Божии угодници, запазени като безценни съкровища в тая величествена Църква, да шадост от Бога чрез молитвено посредничество на — небесните маанастирски покровители и чувствогорни свети никови подкрепя и шти към Царството небесно.

През тези празници за светата обител дин шадиващите души като заждадени през горещите летни дни елени се устремяват към живогорния извор на божествена благодат и изирение в тая величествена Рилска планина, обхетно от подвигта на дивния Божии угодник свети Иван Рилски, чиято памет празнуваме днес.

Прекрасното рилско езеро, изцяло в пустинна Рила, благоухае днес по-особено и изпълва с небесния си аромат шадата света Православна църква.

Този рилски край — преподобни Иван провзрася в с. Скривно от бедно благочестиво българско семейство в края на девети век. От изпитане на народа на Бог го поставя на връх-пламнината, за да бъде фар на търсещите спасителното духовно пристанище.

Преподобни Иван Рилски от малък възлюблил Исуса Христа и Неговото благо шго, възлежда и пил от животворните води на Извора — Христа Бога нашого, за да стане по-хъсно и шадият той извор и провонник на Божината благодат за всички, които с вяра и любов пръстват към светите му мощи и свещенния му образ.

Като Серафим гораа душата му и като дърво, наследено

Словото, пронаислено на 19 октомври г. г. в Рилски маанастир во шадата шадивна на св. Иван Рилски.

край водния потоци (Пс. 1:3), принасяа стократен плод още в родния си дом, но за „да не би злоба да вземеш разуму му, или коварство до прегрешителна душата ми, побързал аз валеж сред нещастие“ (Прем. 4:11-14), оставил всичко земно и, облечен само в една единствена кожена дреха, моншствил в банския маанастир и приел англеския образ на монашеството. След като бил обучен в монашеските добродетели от тамошните духовни отци,

с тяхно благоговение оставил маанастира и приел подвижника на усамотеност. По-хъсно дошъл в тази пустинна, дивна и величествена Рила, шадивна и се поселил в християнски вавилон, гдето, кадето Бог го прославил с чудотворна благодат и с дара на духовната мъдрост заради неговата любов и смирение.

Навсякъде, където преподобният е шиял, както и бог в то ва диво и усамотено тогава място, той се е подизвавал с „добри подвиги“, понасяйки с велико търпение летния шно и лек и зимния студ и вятър, храниещ се с дивни тревни и израсли по Божии посели слаткути.

В духовното усъвършенстване преподобни Иван Рилски подраждаа на великите древни пустинни подвижници и дори най-малка някош от тях, като сам той станал същия пример за подвижниците и монасите на следващите поколения във Вселенското православие, а за нашата родна поместна Българска православна църква — основа на обшественитово монашеството.

Макар и да отбигнал човешката слава, Бог не допуснал „позла шадивностество да остане под кришата на шадиващел да яви на боголюбивите души равностойния живот на Своя избраник. Великш поблизо до светия огньешник пасири пасели стадата си. И както овците били спокойни, изведжк се сурнали да бигат по пущи, штръмни и непроходими места и ширели, чак като дошли на шадото, леко бил преподобният. Безсловесните овци шадиват съседа на божествената благодат и бъдещия шадивностество на божествените Христови овци.

Устремени шадива заедно на връх-планина светилник, приденети от небесно благоухание на този рилски край ревности за на благочестиво и доброделно построили Божии храм, за да извършат и шадата безгрешна жертва — светата Ев-

характера, да се съединяват с безценните Тако и Кръв Исус Христови и да пребиват винаги с Него. Построили и манастирски килии, в които израснали и други благоуханни цветя — свети ници, наставляващи богоугодно от всегаднига игумена на светата обшета, хранени в турните Христови двори и наполявани с кристално чистите води на спасителната православна вара.

Като възприела с Божията благодат множество чудеса приживе и достигнал дълбока старост, преди да премине във вечното блаженство през 846 година, пренодобит, като богова-реш и мъдър родител оставил ЗАВЕТ към своите деца: как да живеят заедно, как да придобият християнските добродетели, как с любов да се отнасят помежду си и как да наставляват в светата православна вара своите еднородни и едикорвни братя, извадени по невиние в суевърие.

И след земната си кончина пренодобит не оставил своите "чедра". Неговите му свети моци обхождали родната страна, поддържали духа на народа и споделяли го различни изпитания и с многобройните чудеса и богати милости утвърждавали българското паство в спасителните истини на вярата.

Коко правдиси са, братя и сестри, думите на св. аниост Павел: „Бог възбра онова, що е от долен род на тоя свят и е уважено... да за посрами мъдрите и сианите“ (1 Кор. 1: 27—28). Коко човечи и народи са тресерни пред горните и силни властници през вековете, но това продължило само до края на асните ми дни. При свети Ивана виждаме друго явление. Оне приживе около него се събират ревнители на добродетелния живот — българският цар Петър желал да го види за беседа и поука и направил опит да получи неговото благословение.

След смъртта на пренодобит най-благите му ученици съставят живота им. Другороченци, Георги Скианца, грък но пришеди, след като получав изчерпение чрез светите му моци, пише житие и похваля. Не остава дължина в признателността

си към светите и възлгиймистки император Мануел Комнин, който също получав изчерпение. Великити страдали и безвървие мъченици св. Евтимий Гърновски — Патриарх Български слични ново житие и похваляло слово, в което обрисува ведиките подвизи и чудеса на пренодобит, като го посочва за образец на подражание. Тримата синове на Круинициански епископ Яков — Ноасиф, Давид и Теофан се възлужали във вътрешния похва на пренодобит Иван Рилски да се послат в разпуната му от турските власти светата обшета, да я възобновят и я обогатят с възмачено на светите му негасни моци в неа от Велико Гърново, а Владислав Граматик написал новестта за това велико събитие в родната ни история.

През време на тежкото петекново турско робство свети Ивановите ученици обхождали градове и села да утвърждават изпадналите в тежка участ свои съотечественици в неостинио и вътрешно изпояване на спасителната православна вара и, ако е необходимо, с кръвта си да засилват съгласието свята жертвена любов към Бога, вара и род.

Пренодобити наш отец Иван Рилски се оказал наистина „стълб непоколебим от нападенето на врага“ (Кондак), аниел в част, онова на покояните и наставник на монашеските мигеи. Чрез светостта на духа и изгасеното на глатото той прощял Рилската планина и благоухае в целия свят — като пренодобит вярата на Българската църква, безценно съкровище за цялото св. Православие.

Пренодобит отец Иван, Рилски похваля и съграждане на българите, непрестанно се моли на Христа Бога да утвърди всички твои съотечественици в светата православна вара, да извънни отеческия ти завет, та еднородно с целокупния български народ да вара и любов да почнатме всезнатата и всепрямата нека твоа светата и във веци векове! Амин.

ПОД НИМБА НА СВЕТОСТА

Безвров е сонякът на светителите чудотворци във Велескската епископа Царина.

Едно от първите подчертани места в светата редица заема св. Николай Мирликийски Чудотворец.

Роден е през втората половина на III в. в Патар, областта Ликия, Мала Азия. От ранна възраст той проявява добродетел, които го прославяли пред Бога и човека.

Епископът на Патар бил негов чичо. Той уговаря родителите на юношата Николай да посетат свата си в пустиня Богу. И тъй разположил се в пустиня, Николай бил възлужен в потвърждение с пророчески дух се обрънал към народа и съвещал Николай, извикал: „Братя, аз виждам ново съзнание, което изграва над земната и общава утека на всички страдания и угнетени. Благоже е стадо, което те го има за пастир, защото той те приведе към истината заблудените овие, ще ги пасе на пасбище — на благочестието и ще бъде помощник на всички страдания!“

Бъдните дни на св. Николай били възлужение и потвърждение на тия пророчески думи. Той зацвянал невинните, подпомагал страдащите, укривал слабите със словото на вярата и истината.

Още от най-ранно детство той е научен на истината на вярата и преутвърден в пълна духовно-нравствена чистота. Изобоща родителската грижа за неговата отрана е била жертвено-трудова. Бъдещият Мирликийски Чудотворец и по природа е бил добротел, смел и добросъщел. Но тая прикладното родителско възпитание се дължи обикновено, гдето в ранната му възраст милостта и истината, мисъл и правдата, братолюбие и човечността са се срещали в неговата чиста душа и развладувано се съзидали с неговото благодарно сърце. И оттогава той вече е предопределил избран съста на Божествената чудотворна сила, която го води по пътя на високия духовно-нравствено подвиг сред народа през дългата му просъщелост. Но в неговото сърце започнала и силата на кроетата и аскетизма, която го принавя към уединяване в пустинята. Замънана на Изток. Посенава и се покляна на светите места в Перусалии и околността, а особено сред местата, където Сам Христос се е уединявал, молил и извършил на Голгота великото крестно жертвено милостраде — изкуплението на човека от греха и проклятията.

Там св. Николай търси удобно място за тих душеспасителен подвиг. Посенава и пожелава да остане в Сионската св. обшета.

Братството го приема с голяма радост. Монашеската килия за него наистина е убежище. Чрез девонични молитви и строг пост той се стреми към върха на духовно-нравственото съвършенство. Но чувствал, че трябва да се отдале на подвиг сред народа. И това му желание ставало все по-ясно, категорично и повелително.

Завршил се в родната си. Установява се в големия и многолюден град Мир, столица на областта Ликия. Вид спокоен, че никой не го познава. Живеел в уединение. И споконий си извършвал своя молитвен подвиг девонично в храма. Оказало се обаче, че повята му тук свъше предумотрительно наредена. В този храм той ще бъде първият, избран и утвърден на върховно архиерейско служение сред народа.

Архиепископската катедра тук е вакантна. Епископите от цялата област се свикват съборно да изберат приемника на о

Босе, единията архиерей. Епископите обаче се затрудняват да посочат подходящ блящия свой свещеноначалник.

Очевидно, разрешеното на въпроса е трябвало да стане по указание свине. Това именно се случва. Старият епископ се удостои със светло видение. При което му е прокувано: „Стрпий рано в зори нди в храма Божий, скрий се при вртвора и внимателно наблюдавай. Лпето, което първо дойде в храма и смърно застане молитвено да очаква утринното богослужение, той е уединител Божи — Николай, когото епископите трябва да поставят на първосвещателски престо за свой свещеноначалник.“

Епископите са заредвани на този бляг от небето и молит стария архиерей да изпълни поръчението му.

На другия ден, рано сутринта, той е на пост, скрит в вртвора на храма. Църковните врати се отварят и тяхнотоком влява духовно лице в скромно монашеско облекло с изнурен образ, последния от молитвения подвиг.

Започва тихата молитва на влезлия скромно монах.

Старият архиерей се изправя пред него и го запитва: „Пренодобит отец, моля ви, кажете ми как се именува вашето свето име? Смутен, монахът се отговаря. Не иска да се разкрие неговото никогоя и молитвено му подвизничество в то си големе и многолюден град. Но епископът настоява: „Моля ви се, престепи отец, кажете ми вашето свето име. Това е необходимо за Църковната Христова.“ Казва се Николай!“ — отговаря стеснено Вожият уединик. „Слуга покорен съм на Ваше Преевещение! Готов съм на заповедите ни!“ — Моля ви се, брате Николай, дойдете с мене! — принавя го заредван старият архиерей — Епископите от цялата Ликийска област са събрани тук и желат да ви видят.“

Отиват. Посретат го с радост. Уверени, че този е предопределен свине и боговбран да засеме архиепископската Мирликийска катедра. При еднородни молитвени въздише и възторжено многогласие те го провъзгласяват за свой свещеноначалник.

Макар и в тъмни зори още радостното събитие като мълини се разнася из целия град. Храмотъ се препълня от народ. Тук са всички епископски участвници в събора. Подир светата служба и след обичае молебни и възторжено многогласие за боговбраността на Църковната Христова. „Казва се Николай!“ — обръща към народа със следната кратка реч: „Възлюбени братя и чедра на Църквата! Приемете своя боговзбран архиерей първосвещател Николай Мирликийски! Той е помазан от Светаго Духа за вас. Нему е поверил Идра Света всички души!“ Не човещи, а Божии съд го възв и поставя на архиерейски катедра! И от сега неие имаме тогава, когото сме желали, дакривиме и прираме тогава, когото си желали. Под неговото мъдро ръководство ни можем да се издължаме и смело да се представим пред Господа в деня на Неговата слава и на Неговия вараден съд!“

Така великити светител Николай бил призован и изведен на Мирликийския архиепископски престо. Той провъзвеш сам на себе си следната къса, но възлужителна реч: „Архиепископ Николай, отсета знамини и никога не забравяй, че твоят си и мислов, което азвасам, изхващат от тебе, шото ти да живееш не за себе си, а жертвено — за другите!“

И всичко това се останало в неговия земен живот неизменна

норма, програма, завет. Отсега той вече не крие своето добротворство, а напротив, върши го открито. С добрите дела той допринася много благоприятно.

Продължил Господа Бога съгласно заповедта: Той да свети пред очите на светлината ни, та да видят добрите от дела и да прославят Небесния наш Отец (Мат. 5:16).

Два пъти през годината Църквата празнува и тържествено възлага паметта на св. Николай Мирликийски Чудотворец.

Подчертава се вселенско значение на неговия много добротворство. Целта целия си живот той и подир блажността си кончина представлява море от милосърдие и чудотворни благоденствия: страдащи от тежки болести изцелява, невинно на смърт осъдени спасява, гладувачи препитава, табели морални падения предава. Удивителни случаи на тайна помощ се изяснят, когато в критичния момент някаква тайна благодетелна ръка се явява и спасява отчаяните от понос, безщастие. Установено е, че това е била благодетелната ръка на светителя Николай Чудотворец.

Дивната благодатна закрила и чудотворно добротворство на този велик Божи угодник се отнасят до цялата вселенска човешка общност. Той е тачен повсеместно. Чувства се, че св.

Николай все тъй благоволително възгла дребен балсам в душите и сърцата на всички молитвенно изпитващи в свети храм и окаяно време, понасяйки с търпение различни страдания, но не преставал все своето Божие да утешава другите затворници. Но при новия император Константин, който пронал истинския Бог, св. Николай се върнал на своя архиепископски престол. Но скоро в Църквата настъпило не-по-малко бедствено време. Начедали се вътрешни раздори. Появили се ересите. Така Арх. архиепископ Константин прибрал, отхвърлил Божеството на Господа Исуса Христа. На съзнателен и правител Вселенски събор, свикан в Никея — 325 г. Участвуват епископи от всички области. Събрали се 318 отци.

На този събор, който продължил два месеца, бил заробен и приет Симонът на вярата — до 8-ия член. Арианската ерес била осъдена. Разказва се, че св. Николай в спор с Арий не могъл равнодушно да понесе богохулните му думи и в присъствието на цялото събрание излетял в свети храм и окаяно време, понасяйки с търпение различни страдания, но не преставал все своето Божие да утешава другите затворници. Но при новия император Константин, който пронал истинския Бог, св. Николай се върнал на своя архиепископски престол. Но скоро в Църквата настъпило не-по-малко бедствено време. Начедали се вътрешни раздори. Появили се ересите. Така Арх. архиепископ Константин прибрал, отхвърлил Божеството на Господа Исуса Христа. На съзнателен и правител Вселенски събор, свикан в Никея — 325 г. Участвуват епископи от всички области. Събрали се 318 отци.

На този събор, който продължил два месеца, бил заробен и приет Симонът на вярата — до 8-ия член. Арианската ерес била осъдена. Разказва се, че св. Николай в спор с Арий не могъл равнодушно да понесе богохулните му думи и в присъствието на цялото събрание излетял в свети храм и окаяно време, понасяйки с търпение различни страдания, но не преставал все своето Божие да утешава другите затворници. Но при новия император Константин, който пронал истинския Бог, св. Николай се върнал на своя архиепископски престол. Но скоро в Църквата настъпило не-по-малко бедствено време. Начедали се вътрешни раздори. Появили се ересите. Така Арх. архиепископ Константин прибрал, отхвърлил Божеството на Господа Исуса Христа. На съзнателен и правител Вселенски събор, свикан в Никея — 325 г. Участвуват епископи от всички области. Събрали се 318 отци.

Светителят извършил много чудеса чрез Божията благодат. Той спасил от буря пътуващи по море и след това, като забелязал в тях грешни наклонности, довел ги чрез поучение до разкаяние и изправление. Всички тези чудеса подобряо са разкаяние и нравственото жите на светителя. Удивително било влиянието на неговите слова и дори на неговия външен вид, сияещ с Божествена благодат върху сърцата не само на верните люде, но и на неискрните, които обръщали към Бога и укрепявали във вярата. Николай — народен победител. Като достигнал дълбока старост, той починал тихо и блажено, след кратко боледуване в 343 г.

Тялото му било погребано в катедралата на град Мир. Неговите истински мощи се орсваили от благоволително миро, от което много и вярващи получавали изцеление. През 1099 г. те били пренесени в град Вярта, Италия, където се палят и досега.

Характерна за личността не е само резултат на творческо развитие на културни и исторически традиции, но и яа нравствеността. Би било правилно начоветието на външните към вътрешните проявления на личността, към параметрите на нравствеността — историческата и съвременната — във всички ти илюции. Така се стига до спазването на изкопй нравствени закони, принципни и общочовешки, а именно добротата се наричания със самомерността. Безнравствеността и нещата вадания се превежа за това. И би трябвало да се постави нравствено-философски каузе, на който времето последно дава решение с окончателната победа на доброто.

старофорен иконом х-р Иоан НЕДЕЛЧЕВ

ЦЕННИ СТЕНОПИСИ

Църквата „Св. Теодор Тирон“ в гр. Летица, Ловешка област, е ценен паметник на възрожденската култура. С нея са свързани редица исторически събития: Фермалът, е документът за разрешаване от султана на строежа ѝ, е издаден през последните десет дни на месец рамазон — 1258 г. по ислямското летобрение на месец 26 октомври и 4 ноември 1842 година. Църквата е строена с доброволния труд на цялото местно българско население — мъже, жени, деца и стари. Пре-

дашното разказва, че градежът ѝ започнал пролетта на 1835 година. През м. април 1842 г. тя била осемена от гръцки владика Неофит Търновски. Приема се, че пръв съветодател в новия храм бил отец Лицов от Преспа, Ловешко.

По своята архитектура летицката църква представлява голяма възрожденска базилика, отчасти вкопана в земята, за да се избегне фанатизма на местните турци. Има малка аркада от юг и се осезава от малки прозорци.

Иконостасът е украсен с резба от неизвестни тревненски майстори. Застенени са стилизирани образи от българската флора. Неговото изшество и днес предизвиква възхищение у всички посетители на храма.

Големите икони на иконостаса — „Св. Теодор Тирон“, „Св. Арх. Михаил“, „Св. Богородица“, „Исус Христос“, „Св. Йоан Кръстител“ и „Св. Георги“ — са били създадени през 1843 година. Те не са авторизирани по св. Йоан Кръстител, както и дванадесетте апостоли, сдани на тропове от двете страни на Дефиса. Доколкото може да се съди, живописите е написана с яврно чувство за линия, обем и тоналност. Нейното по-скорошно разкриване е палеоложко. Днес под измазаната с вар плоскост едва се четат надписи: „Свию (пер) к (въ)... (К)ръсто... Цялов от Трявна 1857 Костянтин Досюев“. Това сведение за Кръсто Цялов Захариев е много ценно, тъй като за негоза досега беше известно, че е създавал само две икони от 1865 и 1866 година. Той е третият си на Цяно Захариев Стари (ок. 1790—1866 г.). А за Костянтин или Койчо, или Теодосиев проф. Асен Василев е отбелязал единствено, че поамтал на бача си Досю Косюв, но теорит от него досега не бяха познати.

Заслужава да се отбележи и една икона, представляваща св. Мина на кон (размери 50 х 67), върху която е запазен следният надпис: „(Се) е 1864 изограф Димитър Кръстов коомджиоку яс Трявна“. Този иконом, майкар и повредена, е интересна добавка към биографията на този възрожденски художник.

Като се има предвид, че в летицката църква има икони на зоограф, чиеото творчество е почти непознато, или пък за тях не се знае, че стенописите за тропици са радост, е положителност можем да кажем, че с тези лапси се явяват в проучването на Тревненската художествена школа.

Свещ. Вестник ИОНОВ

„ХУДОЖЕСТВЕН ОТДЕЛ“

ВЯРА

Колко много, много
на теб се уповавам
моя светла вяра
и в безире надежда.

В дните и пощите
ти си все в мене,
когато те изправям
без шепот и без думи.

Не протоям дн ръше си
в загасващите мисли,
предължи ми от вятър
и от вежби задедни.

Не те ли приспявам
в дългити нощи
и там тя да чезне
в сънища бездушни.

Цял живот ви пазиш
моя вяра и надежда,
Прегледи сте се в мисле
като дъреса неразделни.

Само ти ми оставиш,
Безоблаки и Бесшати,
На Теб се уповавам
и в Теб с моля вяра.

Димо НИКОЛОВ